

GOTLANNINRUSSPONIEN JALOSTUSARVOSTELU 2013

1. JALOSTUSARVOSTELUN PERUSTEET

Gotlanninrussien kantakirjaan merkitseminen perustuu Svenska Russavelsförening -alkuperäkantakirjan vaatimuksiin. Gotlanninrussien jalostusarvostelun tavoitteena on edistää rodun jalostusta ja parantaa ponien suorituskykyä ja laatua. Vapaaehtoisen jalostusarvostelun perusteella gotlanninruss voidaan siirtää kantakirjan luokkaan 1, mikäli yksilö täyttää asetetut minimivaatimukset. Mikäli jalostukseen käytettävä ori ei ole saavuttanut jalostusarvostelussa kantakirjassa määriteltyjä luokan 1 minimivaatimuksia, sen jälkeläiset merkitään kantakirjan ylimääräiseen osastoon. Mikäli jalostukseen käytettävä tamma ei ole saavuttanut jalostusarvostelussa kantakirjassa määriteltyjä luokan 1 minimivaatimuksia, sen orijälkeläisellä ei ole mahdollisuutta nousta kantakirjan luokkaan 1.

Jalostusarvostelu suoritetaan ensimmäisen kerran yksilöarvostelussa Suomen Hippos ry:n järjestämässä tai hyväksymässä näyttelyssä. Yksilöarvostelussa arvioidaan rotukohtaisten vaatimusten mukaisesti terveys, luonne, rakenne ja suoritukset. Yksilön saavutettua riittävät jälkeläistulokset, tehdään arvostelu jälkeläisten perusteella erikseen määriteltyjen vaatimusten mukaisesti.

2. YKSILÖARVOSTELU

Yksilöarvosteluun tarvittavia tuloksia kerätään Suomen Hippoksen järjestämässä tai hyväksymässä näyttelyissä, joissa poneja ja hevosia arvostellaan terveyden, luonteen, rakenteen ja suoritusten perusteella. Jokainen yksilö voi osallistua jalostusarvosteluun vain kerran kalenterivuoden aikana. Uudelleen arvostelukertojen lukumäärää ei ole rajoitettu. Viimeisin suoritettu arvostelu on aina voimassaoleva ja arvostelu on julkinen. Yksilöarvostelun perustella oriit voidaan palkita I tai II palkinnolla, tammat, ruunat ja nuoret ponit I, II tai III palkinnolla.

2.1 Osallistumisoikeudet

Jalostusarvosteluun ovat oikeutettuja osallistumaan yksilöt, jotka merkitty Suomen Hippos ry:n ylläpitämään gotlanninrussien kantakirjaan vähintään luokkaan 2.

2.2 Rakennearvostelu

Rakenteesta arvostellaan vähintään seuraavat kohdat

1. tyyppi
2. pää ja kaula
3. ylälinja
4. etuosa
5. takaosa
6. etujalat ja liikkeiden säännöllisyys
7. takajalat ja liikkeiden säännöllisyys
8. käyntiliikkeet

9. raviliikkeet
10. laukka
11. yleisvaikutelma
12. kaviot

Jokaisesta arvostelukohdasta 1-11 annetaan pisteet 4-10, myös puolikkaita pisteitä voidaan käyttää. Arvostelukohdasta 12. annetaan sanallinen arvio. Oriiden palkitsemiseen on asetettu keskiarvopisteiden minimiraja, muutoin rakennearvostelupisteitä ei lasketa yhteen, vaan palkintoluokka määräytyy yleisvaikutelman ja tyyppin perusteella. Lisäksi muille arvostelukohdille on määritelty minimikriteerit palkintoluokittain.

Rakennearvostelun palkintoluokat:

Tammat, nuoret ponit ja ruunat

I palkinto: tyyppi ja yleisvaikutelma vähintään 8, mikään arvostelukohta ei alle 6.

II palkinto: tyyppi ja yleisvaikutelma vähintään 7, kuitenkin toinen näistä vähintään 8, mikään arvostelukohta ei alle 5.

III palkinto: tyyppi ja yleisvaikutelma vähintään 6, kuitenkin toinen näistä vähintään 7, mikään arvostelukohta ei alle 5.

Oriit

I palkinto: tyyppi ja yleisvaikutelma vähintään 8, mikään arvostelukohta ei alle 6.

II palkinto: tyyppi vähintään 8, yleisvaikutelma vähintään 7, mikään arvostelukohta ei alle 5. Oriin pisteiden keskiarvon tulee olla vähintään 7,4.

2.3 Mitat

Jalostusarvostelutilaisuudessa otetaan vähintään seuraavat mitat:

1. säkäkorkeus
 2. lautaskorkeus
- sekä jalostusarvosteltavilta oriilta ja tammoilta lisäksi
3. rinnanympäryys
 4. etusäären ympäryys

Mikäli ponilla on virallinen Suomen Ratsastajainliitto ry:n mittaustodistus, Suomen Hippos ry:n tai ulkomaisen kantakirjan hyväksymä mittaustulos säkäkorkeudesta, merkitään tämä mitta jalostusarvostelutietoihin. Muut mitat otetaan jalostusarvostelutilaisuudessa.

2.4 Maitovarsojen arvostelu

Maitovarsojen arvosteluun ovat oikeutettuja osallistumaan tapahtumahetkellä vähintään neljä viikkoa vanhat varsat, jotka polveutuvat rotukohtaisten vaatimusten mukaisesti.

Maitovarsoista arvostellaan vähintään seuraavat kohdat:

- tyyppi
- liikkeet
- yleisvaikutelma

Maitovarsojen arvostelua ei pisteytetä, vaan ne asetetaan palkintoluokkiin I, II tai III.

2.5 Nuorten ponien sekä ruunien arvostelu

Nuorten ponien arvosteluun kuuluvat rakenneominaisuudet.

2.5.1 Osallistumisoikeudet

Nuorten ponien arvosteluun ovat oikeutettuja osallistumaan 1-3 –vuotiaat tammat ja ruunat sekä 1-2 –vuotiaat oriit, jotka on merkitty Suomen Hippos ry:n ylläpitämään gotlanninrussien kantakirjan luokkaan 2.

Neljävuotiaat ja vanhemmat ruunat arvostellaan samalla tavalla kuin nuoret ponit.

Kolmevuotiaan tamman voi esittää joko nuorena ponina tai jalostusarvosteltavana tammana. Arvosteluvaihtoehdosta tulee tehdä ilmoitus näyttelyyn ilmoittautumisen yhteydessä.

2.6 Oriiden jalostusarvostelu

2.6.1 Osallistumisoikeudet

Oriiden jalostusarvosteluun ovat oikeutettuja osallistumaan vähintään 3-vuotiaat oriit, jotka on merkitty Suomen Hippos ry:n ylläpitämään gotlanninrussien kantakirjaan vähintään luokkaan 2 ja jotka täyttävät polveutumiseltaan kantakirjan luokan 1 vaatimukset.

2.6.2 Terveysominaisuudet

Terveysominaisuudet arvioidaan Suomen Hippoksen ja alkuperämaan vaatimusten mukaisesti.

2.6.3 Rakennearvostelu

Rakennearvostelu suoritetaan kohdassa 2.2 esitettyjen periaatteiden mukaisesti.

2.6.4 Käyttöominaisuudet

Oriin tulee suorittaa käyttökoe tai oriilla tulee olla suoritustuloksia, jotta se voidaan palkita I tai II palkinnolla.

2.6.5 Kantakirjaluokat

Mikäli ori saavuttaa jalostusarvostelussa palkinnon I, II tai III voidaan se siirtää kantakirjan luokkaan 1, mikäli se täyttää luokan muut vaatimukset.

2.6.6 Palkintoluokat

I palkinto

Vähintään 4-vuotias ori

- sekä isä että emä on hyväksytty jalostukseen ja merkitty kantakirjan luokkaan 1
- rakenteeltaan, kooltaan ja väriltään rotumääritelmän mukainen
- rakennearvostelusta vähintään II palkintoluokkaan asetetut vaatimukset, kaikista arvostelukohdista kuitenkin vähintään arvosana 7
- hyväksytty eläinlääkärintarkastus, ei perinnöllisiä vikoja
- on suorittanut hyväksytysti käyttökokeen tai sillä on käyttökokeen korvaavat kilpailusuoritukset

lisäksi vähintään yksi seuraavista:

- on saavuttanut jalostusarvostelun rakennearvostelussa vähintään I palkintoluokan vaatimukset
- sijoitus SM-tason valjakkoajo- tai laukkakilpailuista
- ravikilpailuissa ennätys alle 1.57,0 tai ikäluokkavoittaja
- sijoitus alue- tai kansallisista kilpailuista vähintään helppo A tasolla
- kokonaispistemäärä vähintään 8.0 askellajeissa tai esteissä laatuponikilpailussa
- vastaavat tulokset ulkomailta

II palkinto

Vähintään 4-vuotias ori

- sekä isä että emä on hyväksytty jalostukseen ja merkitty kantakirjan luokkaan 1
- rakenteeltaan, kooltaan ja väriltään rotumääritelmän mukainen
- rakennearvostelusta vähintään II palkintoluokkiin asetetut vaatimukset, kaikista arvostelukohdista vähintään arvosana 7
- hyväksytty eläinlääkärintarkastus, ei perinnöllisiä vikoja
- on suorittanut hyväksytysti käyttökokeen

III palkinto

Vähintään 3-vuotiaat oriit

- sekä isä että emä on hyväksytty jalostukseen ja merkitty kantakirjan luokkaan 1
- rakenteeltaan, kooltaan ja väriltään rotumääritelmän mukainen
- rakennearvostelusta vähintään II palkintoluokkiin asetetut vaatimukset, kaikista arvostelukohdista vähintään arvosana 7
- hyväksytty eläinlääkärintarkastus, ei perinnöllisiä vikoja

0 ei palkittu

- yksilöt, jotka eivät täytä rotukohtaisia vaatimuksia

2.6.7 Jalostukseenkäyttöoikeus

Kolmevuotiaalle oriille voidaan myöntää jalostukseenkäyttöoikeus vuodeksi. Sen jälkeen ori tulee esittää uudelleen jalostusarvostelussa. Kaikki oriit tulee näyttää uudelleen viiden vuoden välein

järjestettävässä yleisessä jalostusarvostelutilaisuudessa. Mikäli ori on 24-vuotias tai vanhempi tai ori on palkittu jälkeläisarvokirjaimella A tai Valio, oritta ei tarvitse esittää uudelleen.

2.7 Tammojen jalostusarvostelu

2.7.1 Osallistumisoikeudet

Tammojen jalostusarvosteluun ovat oikeutettuja osallistumaan vähintään 3-vuotiaat tammat, jotka on merkitty Suomen Hippos ry:n ylläpitämään gotlanninrussien kantakirjaan vähintään luokkaan 2.

2.7.2 Terveysominaisuudet

Tammojen terveysominaisuuksien arvostelu koostuu yleisen terveydentilan arvioinnista.

Epäiltäessä perinnöllistä vikaa tai sairautta arvostelulautakunta voi tarvittaessa määrätä tamman jatkotutkimuksiin.

2.7.3 Rakennearvostelu

Rakennearvostelu suoritetaan kohdassa 2.2 esitettyjen periaatteiden mukaisesti.

2.7.4 Käyttöominaisuudet

Tamman tulee suorittaa käyttökoe tai oriilla tulee olla suoritustuloksia, jotta se voidaan palkita I tai II palkinnolla.

2.7.5 Kantakirjaluokat

Mikäli tamma saavuttaa jalostusarvostelussa palkinnon I, II tai III voidaan se siirtää kantakirjan luokkaan 1, mikäli se täyttää luokan muut vaatimukset.

2.7.6 Palkintoluokat

I palkinto

Vähintään 4-vuotias tamma

- isä on hyväksytty jalostukseen ja merkitty kantakirjanluokkaan 1
- emä polveutuu SvRAF:n hyväksymistä sukulinjoista
- rakenteeltaan, kooltaan ja väriltään rotumääritelmän mukainen
- rakennearvostelusta vähintään III palkintoluokkaan asetut vaatimukset ja kaikista arvostelukohdista vähintään 5 pistettä, mikäli tamma on korkeintaan 10-vuotias. Vanhempia tammoja ei pisteytetä, ne merkitään palkintoluokkaan.
- on suorittanut hyväksytysti käyttökokeen tai tammalla on tuloksia virallisista kilpailuista, laatuponikilpailusta tai vastaavasta
- on synnyttänyt vähintään yhden elävän varsan, jonka isäori on hyväksytty jalostusarvostelussa

sekä vähintään yksi seuraavista:

- jalostusarvostelussa rakennearvostelusta vähintään I palkintoluokan vaatimukset
- kokonaispistemäärä vähintään 8.0 askellajeissa tai esteissä laatuponikilpailussa sekä rakennearvostelusta vähintään I palkintoluokan vaatimukset vähintään 1-vuotiaana

- sijoitus aluekilpailuissa helppo B tasolla sekä rakennearvostelusta vähintään I tai II palkintoluokan vaatimukset vähintään 1-vuotiaana
- ravikilpailuissa ennätys alle 2.00,0 tai sijoitus 1.–3. ikäluokkakilpailuissa sekä rakennearvostelusta I tai II palkintoluokan vaatimukset vähintään 1-vuotiaana
- tai vastaavia meriittejä ulkomailta

II palkinto

Vähintään 4-vuotias tamma

- isä on hyväksytty jalostukseen ja merkitty kantakirjanluokkaan 1
- emä polveutuu SvRAF:n hyväksymistä sukulinjoista
- rakenteeltaan, kooltaan ja väriltään rotumääritelmän mukainen
- rakennearvostelusta vähintään III palkintoluokkaan asetut vaatimukset ja kaikista arvostelukohdista vähintään 5 pistettä, mikäli tamma on korkeintaan 10-vuotias. Vanhempia tammoja ei pisteytetä, ne merkitään palkintoluokkaan.
- on suorittanut hyväksytysti käyttökokeen
- on synnyttänyt vähintään yhden elävän varsan, jonka isäori on jalostusarvosteltu

III palkinto

Vähintään 3-vuotias tamma

- isä on hyväksytty jalostukseen ja merkitty kantakirjanluokkaan 1
- emä polveutuu SvRAF:n hyväksymistä sukulinjoista
- rakenteeltaan, kooltaan ja väriltään rotumääritelmän mukainen
- rakennearvostelusta vähintään III palkintoluokkaan asetut vaatimukset ja kaikista arvostelukohdista vähintään 5 pistettä, mikäli tamma on korkeintaan 10-vuotias. Vanhempia tammoja ei pisteytetä, ne merkitään vain palkintoluokkaan.

0 ei palkittu

- yksilöt, jotka eivät täytä rotukohtaisia vaatimuksia

2.8 Tamma- ja orinumerot

Jalostusarvostelutilaisuudessa I tai II palkinnolla palkitulle oriille myönnetään orinumero ja I, II tai III palkinnolla palkitulle tammalle myönnetään tammanumero.

2.9 Kilpailusuoritukset

Tamman ja oriin kilpailusuoritukset otetaan huomioon ja niiden perusteella se voi saada suoritusluokkamerkinnän. Ks. Liite

2.10 Jalostusarvostelutulokset

Ponista kirjoitetaan lausunto, jossa mainitaan jalostuksen kannalta oleelliset seikat ponin terveydestä, rakenteesta, liikkeistä ja muista ominaisuuksista. Jalostusarvostelun tulos on aina julkinen. Jalostusarvostelusta tulee merkintä ponin tietoihin Suomen Hippos ry:n ylläpitämään tietokantaan.

2.11 Tuontiponien arvostelu

Toisessa EU:n jäsenvaltiossa ja/tai Svenska Russavelsföreningenin (SvRAF) hyväksymässä kantakirjassa jalostusarvostellut ponit merkitään alkuperämaan jalostusarvostelun perusteella siihen kantakirjan luokkaan, jonka vaatimukset ne täyttävät. Maahantuodut ponit voivat osallistua kansalliseen jalostusarvosteluun yleisten periaatteiden mukaisesti.

3 Jälkeläisarvostelu

Jälkeläisarvostelun tekee Suomen Hippos ry:n ratsu- ja ponivaliokunta. Ulkomaisia jälkeläistuloksia voidaan käyttää osana jalostusarvostelua, jolloin ponin omistajan on toimitettava ne määräaikaan mennessä Suomen Hippokseen. Jälkeläisarvostelun perusteella ori tai tamma voidaan palkita arvokirjaimella B, AB, A ja Valio.

3.1 Oriiden jälkeläisarvostelu

Palkittavan oriin arvosteltujen jälkeläisten keskiarvon tulee ylittää vähintään koko populaation keskitasoon. Tällöin huomioidaan arvosteltujen jälkeläisten lukumäärän ja koko jälkeläismäärän suhde.

Vähimmäisvaatimuksena oriin palkitsemiselle jälkeläistulostensa perusteella on:

arvokirjaimella B, jos

- 5 sen vähintään 1-vuotiasta jälkeläistä on palkittu Suomen Hippos ry:n järjestämässä tilaisuuksissa, ja joista
- 5 on saavuttanut I tai II palkinnon

arvokirjaimella AB, jos

- se on B-palkittu ja
- 10 sen jälkeläistä on Suomen Hippos ry:n tilaisuuksissa saavuttanut I tai II palkinnon,
- tai kukin kolme sijoitusta kansallisissa ratsastuskilpailuissa,
- tai jos 10 esitetystä jälkeläisestä 3 orijälkeläistä on palkittu jalostusarvostelussa I tai II palkinnolla tai 3 tammajälkeläistä on palkittu jalostusarvostelussa I palkinnolla.

arvokirjaimella A, jos

- se on AB-palkittu ja
- 20 sen jälkeläisistä on Suomen Hippos ry:n tilaisuuksissa saavuttanut I tai II palkinnon tai kukin kolme sijoitusta kansallisissa kilpailuissa ja
- niistä 3 orijälkeläistä on palkittu jalostusarvostelulla I tai II palkinnolla tai 3 tammajälkeläistä on palkittu jalostusarvostelussa I palkinnolla

Valioluokka

A palkittu ori voidaan siirtää valioluokkaan erittäin korkeatasoisten jälkeläistensä perusteella.

3.2 Tammojen jälkeläisarvostelu

Palkittavan tamman jälkeläisten keskiarvon tulee ylittää vähintään koko populaation keskitasoon. Vähimmäisvaatimuksena tamman palkitsemiselle jälkeläistulostensa perusteella on:

Arvokirjaimella B, jos

Yksi sen jälkeläinen on palkittu Suomen Hippos ry:n järjestämässä tilaisuudessa vähintään II palkinnolla.

Arvokirjaimella AB, jos

- se on B-palkittu ja
- 3 sen jälkeläistä on palkittu palkitsemistilaisuuksissa ja esitetyistä jälkeläisistä 3 on saavuttanut vähintään II palkinnon
 - tai 1 orijälkeläinen on palkittu jalostusarvostelussa I tai II palkinnolla tai yksi tammajälkeläinen on palkittu jalostusarvostelussa I palkinnolla
 - 2:lla on kolme sijoitusta kullakin kansallisissa ratsastuskilpailuissa

Arvokirjaimella A, jos

- se on AB-palkittu ja
- 5 sen jälkeläistä on esitetty palkitsemistilaisuuksissa ja
- esitetyistä jälkeläisistä 5 on saavuttanut vähintään II palkinnon, minkä lisäksi
 - 3:lla tulee olla kolme sijoitusta kullakin kansallisissa ratsastuskilpailuissa tai
 - yhden orijälkeläisen tulee olla palkittu jalostusarvostelussa I tai II palkinnolla tai yhden tammajälkeläisen I palkinnolla tai
 - yhdellä on oltava suoritusluokkamerkintä

Valioluokka

Tamma voidaan siirtää valioluokkaan, jos sillä on 3 vähintään kolmesti kansallisten ratsastuskilpailujen vaativissa luokissa sijoittunutta jälkeläistä tai 3 orijälkeläistä on palkittu jalostusarvostelussa I tai II palkinnolla tai 3 tammajälkeläistä on palkittu jalostusarvostelussa I palkinnolla.

4 Valitusoikeus

Jalostusarvostelun tuloksesta ei voi valittaa. Mikäli arvostelutilaisuutta ei ole toteutettu rodun voimassa olevan jalostusohjesäännön ja muiden asiaa koskevien ohjeistusten mukaisesti, voidaan asiasta valittaa. Valituksen voi tehdä henkilö, jonka omistuksessa tai hallinnassa kyseiseen valitukseen liittyvä yksilö on. Valitus tulee toimittaa kirjallisesti. Valitukset käsittelee Suomen Hippos ry:n ratsu- ja ponivaliokunta.

Arvostelupaikkaan ja tapahtumaan liittyvät valitukset tulee esittää arvostelutilanteessa, viimeistään puoli tuntia arvostelutilaisuuden päätyttyä arvostelutilaisuuden kansliaan.

Muut arvostelutilaisuuteen liittyvät valitukset tulee toimittaa kahden viikon kuluessa arvostelutilaisuudesta Suomen Hippokseen.

5 Jalostukseenkäyttöoikeuteen liittyvät määräykset

5.1 Astutuskirjanpito

Oriin omistajan tai pitäjän tulee pitää astutuskirjaa ja astutusluetteloja Suomen Hippoksen vahvistamilla lomakkeilla ja toimittaa astutus- ja keinosiemennystiedot vuosittain annettuna määräaikana alueensa hevosjalostusliittoon. Hevosjalostusliitot huolehtivat vuosittain alueellaan olevien oriiden jalostuskäyttöä koskevien tietojen keräämisestä, tarkastamisesta ja lähettämisestä Suomen Hippokseen.

5.2 Orilisenssi

Oriin omistajan tai pitäjän tulee vuosittain lunastaa orilisenssi.

6. Ratsu- ja ponivaliokunta ja arvostelulautakunnat

6.1. Ratsu- ja ponivaliokunta

Suomen Hippoksen nimeämässä ratsu- ja ponivaliokunnassa on vähintään kolme kasvatuksen asiantuntijaa. Lisäksi valiokunnassa ovat kotieläinten jalostustieteen asiantuntija, eläinlääketieteen asiantuntija, ratsastusurheilun asiantuntija, hevosjalostusliittoja edustava virkailija ja sihteerinä toimiva jalostusagronomi.

Ratsu- ja ponivaliokunnan jäsenten toimikausi on kolme vuotta ja toimikausia voi olla korkeintaan kaksi peräkkäin. Tarvittaessa voidaan käyttää asiantuntijatyöryhmiä.

6.2. Tamma- ja varsalautakunta

Tammojen ja varsojen arvostelulautakunta on päätösvaltainen, kun kaksi Suomen Hippos ry:n nimeämää tuomaria, joista toinen toimii puheenjohtajana, ovat läsnä.

6.3. Orilautakunta

Orilautakuntaan kuuluvat Suomen Hippos ry:n nimeämät tuomarit, eläinlääkäri ja sihteerinä toimiva jalostusagronomi. Oriiden arvostelulautakunta on päätösvaltainen, kun kolme Suomen Hippos ry:n nimeämää tuomaria, joista yksi toimii puheenjohtajana, ovat läsnä. Suorituskyvyn testien osalta käytetään erikseen nimettyjä tuomareita. Lisäksi voidaan käyttää muita koti- ja ulkomaisia asiantuntijoita.

6.4. Esteellisyys

Jos joku lautakunnan jäsenistä on estynyt tai esteellinen, nimeää Suomen Hippos ry:n edustaja hänen tilalleen sijaisen. Lautakunnan jäsenen on välittömästi saatettava lautakunnan tietoon mahdollinen esteellisyysperuste. Lopullisen päätöksen lautakunnan jäsenen esteellisyydestä ratkaisee lautakunta.

Lautakunnan jäsen on esteellinen, jos

– jäsen tai hänen lähiomaisensa on tai on ollut ko. hevosen kasvattaja, omistaja, osaomistaja, valmentaja tai maahantuoja

– jäsen tai hänen lähiomaisensa on ko. hevosen isän tai emän kasvattaja, omistaja, osaomistaja, vuokraaja tai oriinpitäjä

- jäsen on palvelussuhteessa tai muussa toimeksiantosuhteessa ko. hevosen kasvattajaan, omistajaan, osaomistajaan, valmentajaan tai maahantuojaan
- tai jos ilmenee jokin muu vastaava esteellisyysperuste, jolla luottamus hänen puolueettomuuteensa muusta syystä vaarantuu.

Jos arvostelulautakunnan äänestäessä äännet menevät tasan, ratkaisee puheenjohtajan ääni.

Vahvistettu x/2013 Suomen Hippos ry, ratsu- ja ponivaliokunta

Liitteet:

- Yleinen terveystarkastuslomake
- Gotlanninrussoriiden rotukohtainen terveystarkastuslomake
- Suoritusluokkavaatimukset